

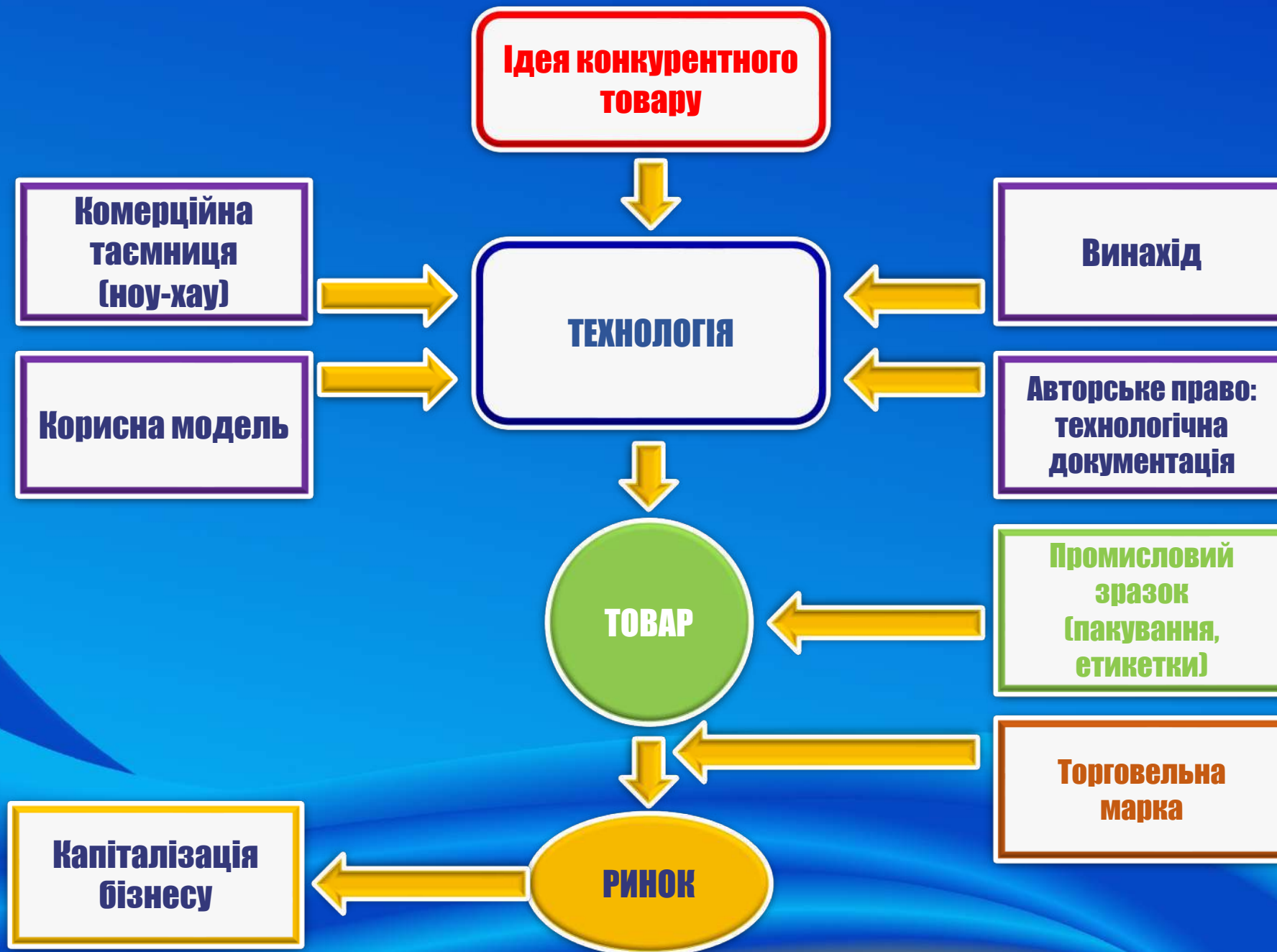

**Український альянс
по боротьбі з підробками
та піратством**

Боротьба з контрафактом очима правовласників

**Вероніка Березанська,
координатор з розвитку громадських проектів УАПП**

24 квітня 2024 року

Підприємства, які активно використовують захищені об'єкти ІВ:

забезпечують собі захист від конкурентів на період виведення на ринок нової продукції

посилують свої позиції на переговорах з потенційними партнерами

можуть заборонити неправомірне використання об'єкту ІВ конкурентами по ринку та отримати компенсацію за понесені збитки

отримують додатковий прибуток шляхом ліцензійної діяльності

підвищують загальну вартість бізнесу за рахунок вартості об'єктів прав ІВ при обліку активів

платять своїм працівникам більш високий зарібок за рахунок капіталізації бізнесу

Контрафактна продукція — це підробки (копії, репліки) під відомі бренди, на яких використані ТМ та ГЗ відомих та популярних серед споживачів товарів. Контрафактні товари наявні у всіх секторах економіки, а не лише в секторах моди чи предметів розкоші

Контрафакт це продукція:

- невідомого походження та якості,
- яку виробляє та реалізовує організована злочинність,
- прибутки від її продажів йдуть на фінансування іншої діяльності організованої злочинності (зокрема таких тяжких злочинів як торгівля людьми, зброєю та наркотиками),
- яка є критичною небезпекою для нашої держави в умовах воєнного стану в Україні, оскільки «швидкі гроші» отримані від її реалізації з великою вірогідністю можуть бути направлені на потреби ворога для фінансування військових злочинів проти нашої країни

Найпоширеніші підробки в Україні

F

ФАРМАЦЕВТИКА

Лікарські препарати

У 2020/21 пандемічних роках + дезінфікуючі засоби, захисні медичні маски, вакцини

У 2014/2015, 2022/23 + засоби воєнного призначення та тактичної медицини

A

ХАРЧУВАННЯ

Продукти харчування (вершкове масло, олія, кава, оливки, мед, спеції, ікра, соуси, дріжджі, солодощі тощо)

Тютюнові, алкогольні вироби

K

ПОБУТ

Одяг, взуття, аксесуари

Парфуми та косметика

Іграшки

Автозапчастини

E

РОСЛИНИ ТА ЇХ ЗАХИСТ

Агрохімія, засоби захисту рослин,

Сільськогосподарська продукція (посівний матеріал)

- Широкий доступ до Інтернету,
- Хороші глобальні логістичні можливості,
- Легкість обману в онлайн-середовищі — сприяють **онлайн торгівлі підробленими товарами***

Транспортування найпоширеніше — поштовими службами

Але за вартістю вилучених підробок — морський транспорт

* <https://www.euipo.europa.eu/en/observatory/publications>

F

A

K

E

 БЮРО
ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головна мета правовласників — прибрати з ринку і знищити контрафактні товари, що порушують право ІВ

Торгівля контрафактними товарами* — це глобальний соціально-економічний ризик, який:

- загрожує ефективному державному управлінню й бізнесу, та добробуту споживачів;
- є основним джерелом доходу організованих злочинних груп;
- завдає шкоди економічному зростанню, криміналізує товарний ринок, зменшуючи доходи чесного бізнесу та підриваючи у бізнесу стимул до інновацій;
- загрожує здоров'ю та безпеці громадян, особливо, у таких секторах високого ризику, як незаконна фармацевтика, продукти харчування або алкоголь

Масштаб проблеми

спільні дослідження Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) та Відомства з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) 2019 р.

щорічна торгівля контрафактними та піратськими товарами

\$

500 млрд.

видатки **ВСЬОГО** державного бюджету України в 2023 році

\$

107 млрд.

<https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/cons/expense/4440940,2> млн. грн. /41.4 грн за 1 долар/ 107 269 086 956,52 доларів

Що робити?

Об'єднати зусилля митних, правоохоронних, експертних, судових органів, правовласників, усіх зацікавлених осіб, бо обмін інформацією між ними та координація спільних дій мають важливе значення для:

- запобігання,
- виявлення,
- контролю,
- розслідування та судового переслідування правопорушників

За рахунок яких заходів?

- припинення незаконних виробництв;
- відслідковування «ланцюгів поставок» та призупинення контрафактної продукції на митному кордоні;
- удосконалення системи судового переслідування та ліквідації незаконних мереж;
- підвищення рівня обізнаності споживачів щодо масштабів проблеми виробництва та продажу контрафактних товарів

Просвітницькі кампанії

Фахова спільнота наголошує на важливості просвітницьких кампаній — боротьба з підробками не може бути ефективною без широкої підтримки суспільством!

1998

стартувала Міжнародна просвітницька кампанія «Всесвітній день боротьби з підробками» від Всесвітньої групи по боротьбі з підробками (GACG Network)

2012

Unreal Campaign від Міжнародної асоціації товарних знаків (INTA)

2012

національна просвітницька кампанія «Дні боротьби з підробками і піратством в Україні» з ініціативи Українського альянсу по боротьбі з підробками та піратством (UAACP) та за підтримки державних органів і Українського національного комітету Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)

В межах української кампанії «Дні боротьби з підробками і піратством в Україні»

ПОНАД **130**

просвітницьких акцій не лише в столиці України, а і в інших великих містах

Київ, Львів, Одеса,
Полтава, Харків, Вінниця,
Рівне

Участь в таких заходах взяли більше

60.000
ОСІБ

Регулярні заходи для представників держорганів та бізнесу, студентської молоді, школярів, журналістів

Під час акцій учасники мають можливість ознайомитися зі зразками контрафактної та піратської продукції пересувного Музею підробок УАПП

10 грудня 2015 року

в приміщенні Київського університету права Національної академії наук України по вулиці Доброхотова, 7а відкрився перший в Україні стаціонарний Музей підробок УАПП

5 листопада 2020 року

відкрито другий стаціонарний Музей підробок УАПП на майданчику Департаменту спеціалізованої підготовки та кінологічного забезпечення Держмитслужби (ДСПКЗ), м.Хмельницький.

Захист прав інтелектуальної власності

Захист прав ІВ — це міжнародні зобов'язання України щодо вступу в ЕС та життєва необхідність захисту економічних інтересів нашої країни, оскільки держава, яка не захищає права ІВ, фактично, підтримує тіньовий бізнес (бо завдає своєю бездіяльністю збитків чесному бізнесу, який платить податки), фінансує організовану злочинність та воєнних злочинців

У правовласників є актуальна інформація щодо об'єктів прав ІВ та їх можливого порушення, а митні та правоохоронні органи мають повноваження для здійснення захисту прав ІВ

Права ІВ є приватними правами, тобто процедура їх захисту потребує активних дій від правовласника, однак захист прав

ІВ здійснюється в інтересах і для безпеки всього суспільства

Загальна мета усіх учасників ринку — з найменшими адміністративними витратами перекрити шляхи розповсюдження контрафакту від виробництва та до споживача

Комплексний підхід у захисті прав ІВ заснований на обміні інформацією, співпраці, партнерстві та довірі між правовласниками та митними і правоохоронними органами

Результати вжиття заходів українськими митницями за останні 3 роки

Митницями в інтересах 15 брендів здійснено результативних призупинень*:

2021 рік — 65 результативних призупинень, знищено 28 207 одиниць контрафактної продукції.

2022 рік — 102 результативні призупинення, знищено 59238 одиниць.

2023 рік — 155 результативних призупинень, 57253 знищено одиниці.

Серед знищених товарів: чохли для смартфонів, розумні годинники, навушники провідні та безпроводні, мобільні телефони, ремінці, батареї, USB Lightning кабеля, кросівки, рюкзаки, одяг та аксесуари до нього

*за інформацією Пахаренко і партнери

- Збільшення кількості призупинень саме контрафактного товару.
- Зупиняються лише декілька видів товарів певних брендів.
- Кількість продукції в кожному випадку призупинень незначна.
- Зростає актуальність спрощення та прискорення процедур зберігання й знищення контрафакту, за які сплачує правовласник

ЗАКОНОДАВСТВО

Серед Заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023—2025 роки передбачено:

«2.3.1.2.1. Розроблення проекту закону щодо внесення змін до Митного кодексу України, відповідно до якого:

- 1) визначено достатність висновку правовласника для підтвердження порушення прав інтелектуальної власності та складення протоколу про порушення митних правил, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності;
- 2) поширено застосування заходів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності на випадки виявлення товарів, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності, та переміщуються поза митним контролем, з приховуванням від митного контролю, шляхом недекларування тощо;
- 3) посилено адміністративну відповідальність за переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності;
- 4) включено правовласника до переліку осіб, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил за ст. 476 Митного кодексу України».

Впровадження законодавчих норм на виконання зазначених вище пунктів 1,2,4 передбачено ПЗУ № 10411, а впровадження законодавчих норм на виконання пункту 3 передбачено ПЗУ № 10257, які зараз знаходяться на розгляді в ВРУ.

розгляді в ВРУ

впровадження законодавчих норм на виконання пункту 3 передбачено ПЗУ № 10257, які зараз знаходяться на

Можливі кроки щодо посилення захисту на митному кордоні

- Досягнення реального пріоритету безпекової функції митниці над фіскальною (щоб головним завданням митниці стало не стягнення митних платежів, а виконання функції «поліції вантажів», як в ЕС).
- Актуалізація системи управління ризиками — спрацювання по усім видам товарів і об'єктам прав ІВ, внесеним в митний реєстр та усім порушникам митних правил.
- Включення в роботу усіх працюючих митниць.
- Повна цифровізація і прозорість процесу роботи митних органів, в тому числі за рахунок створення передбаченого законодавством програмно-інформаційного комплексу з метою автоматизації діяльності митних органів (призупинень), та фіксації їх дій при взаємодії з правовласниками, декларантами, власниками товару.
- Призупинення масштабних партій контрафактних товарів та обов'язкове настання правових наслідків — контрафакт знищили або склали протокол про порушення митних правил.
- З метою зменшення часу зберігання та витрат правовласників процедура знищення контрафактних товарів має бути визначена як пріоритетна і відповідно мають бути спрощені правила/процедури знищення контрафакту та зберігання затриманих товарів

Результати вжиття заходів правоохоронними та судовими органами за 2021 -2023 роки

Стаття КК України	Відкрито кримінальних проваджень за 2021-2023 Офіс Генерального прокурора	Прийнято судових рішень за 2021 2023 Єдиний державний реєстр судових рішень
176	146	18
177	38	1
229	241	14

- Кількість направлених до суду справ неспівмірна з кількістю розслідуваних кримінальних проваджень.
- Завантаженість всіх правоохоронних органів та судів, а також суб'єктивний вплив порушників значно затягують досудове розслідування та судовий розгляд кримінальних проваджень за 176, 177, 229 статтями ККУ.
- У ході судового розгляду декількох кримінальних проваджень незважаючи на встановлення контрафактності вилученої продукції суди повертають її особам, у якої вони вилучені через наявні процесуальні помилки, або через пасивну позицію слідчого/детектива в суді при розгляді відповідних клопотань

Можливі кроки щодо посилення захисту прав ІВ

- Поглиблення спеціалізації та навчання слідчих/детективів, що розслідують кримінальні справи про порушення прав ІВ.
- Активне залучення представників правовласників у досудове розслідування, зокрема до участі в судових засіданнях з питань арешту вилученої продукції та скарг про скасування арешту або повернення майна.
- Розробка типового алгоритму дій правоохоронних органів при досудовому розслідуванні справ за 229 статтею ККУ та при судовому розгляді цих справ під координацією Центру спостереження з питань порушення прав інтелектуальної власності УКРНОІВІ.
- Розроблення прозорої та компетентної методології оцінки ефективності роботи державних органів для реалізації єдиної ефективної державної політики у сфері захисту прав ІВ.
- Консолідація зусиль митних та правоохоронних органів в сфері захисту прав ІВ шляхом визначення та синхронізації цілей і завдань їх взаємодії

ПРОСИМО заповнити анонімну анкету :

"Дослідження думки громадськості щодо обізнаності з правами та об'єктами інтелектуальної власності та придбання контрафактних товарів"

<https://forms.gle/u1cmVYdEJo5PuuEr6>

Український альянс по боротьбі з підробками та піратством

Дякуємо за увагу!

За більш детальною інформацією
звертайтеся:

mail@uaacr.org

<https://www.facebook.com/uaacr2003>

www.uaacr.org